

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Orienting India : Interwar Internationalism in an Asian Inflection, 1917-1937

Stolte, C.M.

Citation
Stolte, C. M. (2013, October 8). *Orienting India : Interwar Internationalism in an Asian Inflection, 1917-1937*. Retrieved from https://hdl.handle.net/1887/21864

Version:	Corrected Publisher's Version
License:	Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden
Downloaded from:	https://hdl.handle.net/1887/21864

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle http://hdl.handle.net/1887/21864 holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Stolte, Carolina Margaretha
Title: Orienting India : interwar internationalism in an Asian inflection, 1917-1937
Issue Date: 2013-10-08

Summary in Dutch / Nederlandse samenvatting

> De volkeren in het Oosten behoeven niet te wachten op leiding of initiatieven van de buitenwereld. De Oriënt moet handelen ongeacht de plannen van anderen. Dit is evenzeer nodig voor de regeneratie van Azië, als voor vrede en vooruitgang in de rest van de wereld. We moeten ons realiseren dat het Oosten een opdracht te vervullen heeft in deze wereld vol ellende en waanzin. Hoewel de materialistische beschaving van het Westen de wereld veel nuttige en voordelige dingen heeft gebracht, heeft zij jammerlijk gefaald om de wereld vredig en gelukkig te maken… De Oriënt zal een nieuwe Cultuur ter wereld moeten brengen, geschikt voor het huidige tijdsgewricht en gebaseerd op de hoge idealen van het Oosten.[1]

Het onderwerp van deze studie is Aziatisch regionalisme in India in het interbellum. De jaren tussen 1917 en 1937, enerzijds gemarkeerd door de Russische Revolutie en anderzijds door het uitbreken van de Chinees-Japanse oorlog, waren een bloeitijd voor internationalistische bewegingen en individuen. Dit is opmerkelijk, omdat de jaren twintig en dertig van de twintigste eeuw te boek staan als de hoogtijdagen van het Indiase nationalisme. Deze studie wijst echter uit dat nationalisme en internationalisme elkaar niet uitsluiten. In veel gevallen blijkt juist dat er een belangrijke wisselwerking tussen de twee bestaat.

De specifieke vorm van internationalisme die in deze studie wordt onderzocht, is het (Pan-)Azianisme. Onder Pan-Azianisme worden ideeën en ideologieën verstaan die eenwording van Azië tot doel hebben. Dit kan variëren van politieke unificatie, bijvoorbeeld in een federatie van Aziatische staten, tot de vereniging van Azië rond een bepaald thema of probleem. Bij het laatste kan men bijvoorbeeld denken aan het Aziatisch Arbeiderscongres, dat tot doel had met één stem te spreken in de Internationale Arbeidersorganisatie (IAO) in Genève. Onder Azianisme worden ideeën verstaan die van Azië een eenheid maken door het continent en haar bevolking bepaalde culturele of religieuze eigenschappen toe te dichten, of het bestaan van een Aziatische identiteit te claimen. Azianisme gaat daarbij altijd vooraf aan Pan-Azianisme.

Zoals in hoofdstuk 3 uiteen wordt gezet, begint Azianisme in India reeds in de jaren tachtig van de negentiende eeuw. Om drie redenen nam het echter juist in het interbellum een hoge vlucht. Ten eerste leidden de gruwelen van de Eerste Wereldoorlog, vooral op het Europese toneel, in India tot ernstige twijfel over de vermeende superioriteit van de westerse beschaving. Het idee van ‘de’ beschaving als een universeel gegeven boette aan kracht in, ten gunste van een hernieuwde interesse in de eigen geschiedenis en cultuur, en in een Aziatische beschaving in het bijzonder. De Russische Revolutie was een tweede inspiratiebron, waarbij het afzien van Tsaristische aanspraken op Aziatische gebieden door Lenin een belangrijke factor was. In tegenstelling tot de Volkerenbond, wiens mandaatsysteem in India al snel werd gezien als een nieuwe gedaante van het bekende kolonialisme, gaf Lenins verklaring vertrouwen aan vele Indiase anti-imperialisten. De oprichting van de Volkerenbond was echter niet zonder belang. Als erkenning voor de oorlogsbijdrage kreeg India een eigen zetel,

[1] A. M. Sahay and T. Muto, *India* (Tokyo: Modern Nippon Sha, 1939), 100-2.

wat de mogelijkheid bood om binnen de internationale gemeenschap te worden gehoord. Het is des te opmerkelijker dat Indiase afgevaardigden die mogelijkheid benutten om de aandacht van de wereld vooral op Azië te vestigen, meer dan op India specifiek.

Er is nog niet eerder een studie verschenen van het (Pan-)Azianisme in India. De huidige historiografie met betrekking tot regionalisme in Azië beperkt zich doorgaans tot studies van – veelal Ottomaans – Pan-Islamisme, of Japans Pan-Azianisme. Als Indiase actoren al worden genoemd in deze studies, dan is dat slechts als de ontvangers van ideeën die zijn ontwikkeld in Istanbul of Tokyo. Met het bestaan van (Pan-)Aziatische projecten van Indiase origine, gebaseerd op Indiase agenda's en Indiase visies van een toekomstige postkoloniale wereldorde, wordt geen rekening gehouden. Deze studie is bedoeld als een aanzet om die leemte te vullen. Hierbij wordt niet gestreefd naar volledigheid. Het voert te ver om een volledige inventarisatie te bieden van alle individuen en groepen op het subcontinent. De bedoeling is hier slechts om aan te tonen,

1) dat (Pan-)Azianisme een factor van belang was in India tijdens het interbellum, niet alleen onder een selecte groep intellectuelen, maar ook in de bredere publieke sfeer;
2) dat verscheidene vormen van (Pan-)Azianisme bestonden, die ieder hun oorsprong hadden op het Indiase subcontinent en gedreven werden door specifiek Indiase belangen;
3) dat (Pan-)Azianisme in India zich niet beperkte tot één bepaalde ideologische of religieuze oriëntatie, maar zijn invloed deed gelden in een spectrum dat varieerde van feminisme tot spiritualisme, en van communisme tot hindoe-nationalisme.

Deze studie begint met de noodzakelijke vraag welk gebied 'Azië' geografisch beslaat. Er blijken grote verschillen te bestaan in de cartografische verbeelding van 'Azië', naar gelang de religieuze of politieke gezindte waartoe proponenten behoren. Dit wordt aan de hand van vier voorbeelden geïllustreerd. Mahendra Pratap, een Indiase revolutionair die de politieke unificatie van postkoloniaal Azië nastreefde, concentreerde zich sterk op Centraal-Azië. Rameshwari Nehru, een bekende feministe, richtte zich op het noorden en beschouwde de Sovjet-Unie als een onlosmakelijk deel van Azië. De derde Aga Khan, de religieuze leider van de Ishmaili moslims, keek vooral naar West-Azië en betrok het Midden-Oosten expliciet in zijn Azië-beeld. De hindoe-nationalist Veer Savarkar, tot slot, definieerde Azië als een hindoe-boeddhistisch continent, en oriënteerde zich aldus op Oost- en Zuidoost Azië. Deze voorbeelden illustreren dat Azië, bezien vanuit India, vele gedaanten kon aannemen.

Het vervolg van deze studie bestaat uit vier thematische delen, die ieder een facet van het Indiase (Pan-)Azianisme behandelen. In hoofdstuk twee komt de vakbondsbeweging aan bod. Vertegenwoordigers van deze stroming meenden dat alle delen van Azië specifieke sociaaleconomische problemen gemeenschappelijk hadden. Hoewel er grote politieke verschillen bestonden tussen de vele Indiase vakbonden, en tussen hun leiders, waren zij allen van mening dat deze problemen collectief – dat wil zeggen, in Aziatisch verband – moesten worden aangepakt. Vakbondsleiders die hervormingen langs democratische weg voorstonden probeerden Azië op de agenda te krijgen bij de IAO, en richtten daarom het eerdergenoemde Aziatisch Arbeiderscongres op. Meer radicale vakbondsleiders, die juist het bestaande

internationale systeem omver wilden werpen, waren actief in het communistische Pan-Pacifische Vakbondssecretariaat. De Anti-imperialistische Liga, opgericht in Brussel in 1927, was een ander forum waarin vertegenwoordigers van vakbonden aansluiting zochten bij gelijkgestemde bewegingen uit andere delen van Azië. Vooral de concurrentie tussen de twee eerstgenoemde Pan-Aziatische organisaties had grote gevolgen voor de eenheid van het Indiase vakbondscongres.

Het derde hoofdstuk behandelt het Azianisme van enige Indiase intellectuelen, en onderzoekt een aantal academische netwerken dat als verbinding fungeerde tussen Azianistische denkers uit heel Azië, maar ook uit Europa. De Viśva Bharati universiteit, opgericht door de Nobelprijswinnaar en Azianist Rabindranath Tagore, had als hoofddoel om onderwijs te bieden dat geschoeid was op een specifiek Aziatische leest, en niet op het onderwijssysteem zoals dat was geïntroduceerd door de Britten. Het uitgangspunt was daarbij de vermeende eenheid van het 'Aziatische leven en gedachtengoed'. Niet ver van Viśva Bharati werd in 1926 in Calcutta de *Greater India Society* opgericht, een vereniging die zich bezighield met het onderzoeken van Indiaas erfgoed elders in Azië. Mede hierdoor groeide Calcutta uit tot een belangrijk kruispunt van internationaal opererende academici die zich bezighielden met het blootleggen van grote Aziatische historische verbanden. Uit beide netwerken werden Indiase deelnemers geworven voor een groot Aziatisch Studentencongres, gehouden in Rome in 1933 met actieve steun van het Italiaanse fascistische regime. Dit congres wilde een bijdrage leveren aan het Aziatische anti-imperialisme op de grondslag van een Aziatische identiteit, zoals die conceptueel in kaart was gebracht in de academische kringen in en rond Calcutta.

Het vierde hoofdstuk betreft het Azianisme in ballingschap, en onderzoekt Indiase (Pan-)Aziatische revolutionairen die India vrijwillig of onvrijwillig verlieten om buiten het zicht van de Britten hun politieke doelen na te streven. Veel van deze revolutionairen wisten arrestatiebevelen tegen zich uitgevaardigd, maar waren toch gedwongen om regelmatig Brits grondgebied te doorkruisen. In dit deel speelt daarom de koloniale surveillance een belangrijke rol en wordt er aandacht besteed aan de routes en knooppunten van deze vorm van Pan-Aziatisch activisme. Het verschil tussen land- en zeeverkeer was hierbij aanzienlijk. Ten tijde van de Khilafat-beweging dreef de *hijrat* veel jonge moslims over het Pamir-gebergte. Zij kwamen terecht in Pan-Aziatische initiatieven variërend van het Congres voor de Volkeren van het Oosten in Baku tot de Universiteit voor de Arbeiders van het Oosten in Tasjkent. De zeeroutes daarentegen verbonden kosmopolitische havensteden zoals Singapore, Bangkok, Shanghai en Kobe. Door havencontroles was het echter niet altijd mogelijk om met eigen papieren te reizen. Hier verschenen de *lascars* (Indiase zeelieden) ten tonele. Deze groep was uit de aard der zaak mobiel, en bewoog zich onder de radar van paspoort- en andere controles. Het was voor revolutionairen daarom aantrekkelijk om zich als een lascar voor te doen, of hen subversieve literatuur te laten vervoeren. Deze studie wijst echter ook uit dat de lascars meer waren dan passieve deelnemers aan het Pan-Aziatische activisme. Er zijn diverse voorbeelden aan te wijzen van internationalistische lascar-activisten.

Ieder van de hier in kaart gebrachte (Pan-)Aziatische netwerken werd geïnterrumpeerd door het uitbreken van de Chinees-Japanse oorlog in 1937. De Japanse inval bracht ook het Indiase Pan-Azianisme een klap toe die sommige bewegingen niet te boven kwamen. Iedere hoop op Aziatische eenheid of eenwording vervloog. Maar toen na de Tweede Wereldoorlog

de eerste tekenen van dekolonisatie zich aandienden, werd de vraag hoe ‘Azië’ er in een nieuwe wereldorde zou kunnen uitzien weer onverminderd relevant. Dit ‘naoorlogs Pan-Azianisme’ vormt het onderwerp van het laatste deel van deze studie. In maart 1947, nog vóór de Indiase onafhankelijkheid in augustus van dat jaar, kwamen meer dan tweehonderd afgevaardigden uit heel Azië samen in Delhi, voor een publiek van duizenden toeschouwers. Op dit congres keerden alle Pan-Aziatische thema’s uit het interbellum terug. Zowel de samenstelling van de deelnemers als het internationalistische discours vertoonden een grote continuïteit. Het gedroomde ‘Azië’ van dit congres komt in hoofdstuk vijf uitgebreid aan de orde.

Tot slot verdient het opmerking dat de bestaande historiografie hier een sprong in de tijd maakt. Zij trekt een directe lijn van dit congres in Delhi, naar de Bandung- en Belgrado-conferenties in 1955 en 1961 respectievelijk. Deze laatste twee conferenties resulteerden in de beweging van niet-gebonden landen tijdens de Koude Oorlog. Deze historiografische salto mortale is onverdedigbaar. De Delhi-conferentie van 1947 was de laatste van de Pan-Aziatische conferenties uit het interbellum – misschien niet in tijd, maar zeker in thematiek. De deelnemers bestonden bovendien uit de vertegenwoordigers van civiele organisaties, en niet uit staatsmannen- en vrouwen. Dit is een belangrijk punt. Pan-Azianisme werd nadien als een interstatelijk project gekenmerkt door andere argumenten, andere doelen en andere vertegenwoordigers dan voorheen. Het heeft bovendien tijdens de Koude Oorlog weinig succes gehad. De werkelijke continuïteit van het Aziatische engagement ligt daar waar zij altijd lag: in de niet-statelijke sfeer.